

Een veilig behandelingsklimaat?

Onderzoek naar het project gesloten behandeling

De juiste Hulp? Natuurlijk de Hoenderloo Groep

Inspectie jeugdzorg

Utrecht, januari 2008

Samenvatting

Het onderzoek

Jeugdigen die geen strafbaar feit gepleegd hebben, maar wel ernstige gedragsproblemen hebben, werden tot 2006 doorgaans in een (gesloten) justitiële jeugdinrichting geplaatst na een machtiging hiertoe van de kinderrechter. Het programmaministerie voor Jeugd en Gezin (voorheen ministerie van VWS) en het ministerie van Justitie hebben behandelingsmogelijkheden voor deze doelgroep gecreëerd die meer recht doen aan de behoefte en de hulpvraag van het individuele kind.

Er werd een wijziging op de Wet op de jeugdzorg voorbereid waardoor gesloten jeugdzorg mogelijk wordt gemaakt voor de behandeling van deze groep kinderen. Hierop vooruitlopend hebben de ministeries initiatieven van zorgaanbieders in het kader van de gesloten jeugdzorg ondersteund en gefinancierd.

Het programmaministerie voor Jeugd en Gezin volgt de ontwikkelingen op de voet en heeft de inspectie verzocht toezicht uit te voeren op de initiatieven die nu op projectbasis gerealiseerd zijn. De inspectie heeft haar toezicht gericht op de veiligheid in de inrichting, die zij als een voorwaarde ziet voor de behandeling van de jeugdige in de geslotenheid.

De Hoenderloo Groep heeft in het kader van gesloten jeugdzorg een aanbod gerealiseerd voor deze specifieke doelgroep, waarbij zij dit type jeugdzorg volledig geïntegreerd heeft in haar totale aanbod. Van fysieke geslotenheid in de vorm van hekken en deuren die structureel op slot zijn is geen sprake.

Centrale vraag

De inspectie heeft de vraagstelling voor het onderzoek als volgt geformuleerd:

“Zorgt de instelling voor een veilig behandelingsklimaat?”

De inspectie heeft de vraag beantwoord aan de hand van de drie aandachtsgebieden:

- toezicht op het kind;
- handelwijze bij incidenten;
- behandeling van het kind.

Oordelen van de inspectie

De inspectie is van oordeel dat De Hoenderloo Groep voldoende waarborgen creëert voor het toezicht op de jeugdige. Haar handelwijze bij incidenten is onvoldoende geborgd, omdat van een systematische evaluatie en verbetering geen sprake is. De inspectie vindt verder dat De Hoenderloo Groep de behandeling van de jeugdige onvoldoende systematisch uitvoert.

Eindoordeel van de inspectie over de gesloten behandeling in De Hoenderloo Groep

De inspectie is deels positief over de wijze waarop De Hoenderloo Groep zorg draagt voor een veilig behandelingsklimaat.

Aanbevelingen van de inspectie aan De Hoenderloo Groep

- Communiceer helder met het ministerie over hoe de gesloten jeugdzorg bij De Hoenderloo Groep uitgevoerd dient te worden en de wijze waarop het nu georganiseerd is. Betrek daarbij het feit dat jeugdigen voor de gesloten jeugdzorg, samen in een leefgroep verblijven met jeugdigen die binnen een ander kader geplaatst zijn.
- Continueer de wijze waarop de medewerkers het toezicht op de jongeren uitvoeren.
- Zorg voor systematische evaluatie en zonodig verbeteringen van de handelwijze bij incidenten.
- Draag zorg voor systematisch handelen op grond van een hulpverleningsplan dat recht doet aan het individuele kind dat een gesloten behandeling ondergaat.
- Draag zorg voor een verantwoorde toepassing van de wettelijke bevoegdheden m.b.t. de methodiek, de beperkende en de controlerende maatregelen. Leg waarborgen vast voor het vastleggen en uitvoeren van deze beperkingen die de grondrechten van het kind aantasten.

Aanbevelingen van de inspectie aan het programmaministerie voor Jeugd en Gezin

- Maak de verwachtingen en voorwaarden waaraan de instelling moet voldoen bij het realiseren van gesloten jeugdzorg helder en stem deze af met de instellingen.
- Zie erop toe dat De Hoenderloo Groep de gewenste verbeteringen binnen een vastgestelde termijn realiseert.

Inhoudsopgave

Samenvatting 3	
Inhoudsopgave	5
Hoofdstuk 1 - Inleiding.....	7
Hoofdstuk 2 Beoordeling van de gesloten behandeling	9
2.1 Toezicht op het kind	9
2.2 Handelwijze bij incidenten.....	10
2.3 Gesloten behandeling van het kind.....	12
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen	15
3.1 Eindoordeel van de inspectie	15
3.2 Aanbevelingen aan De Hoenderloo Groep	15
Bijlage 1 - Toetsingskader toezicht gesloten behandeling jeugdzorg	17

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Aanleiding voor het onderzoek

Er was tot vorig jaar geen mogelijkheid om kinderen met ernstige gedragsproblemen in een gesloten setting te behandelen in de provinciale jeugdzorg. Daarom werden deze kinderen de afgelopen jaren in toenemende aantallen geplaatst in een justitiële jeugdinrichting na een machtiging hiertoe van de kinderrechter. De Staatssecretaris van VWS en de Minister van Justitie willen behandelingsmogelijkheden voor deze kinderen op plaatsen waar zij meer tot hun recht komen.

Zo komt er een wijziging van de Wet op de jeugdzorg die een vorm van gesloten behandeling in een provinciale instelling voor jeugdzorg mogelijk maakt. De beide bewindspersonen hebben vooruitlopend op de wetswijziging besloten tot het ondersteunen van initiatieven die een experimentele gesloten behandeling in de jeugdzorg bieden. Inmiddels is de wetswijziging per 1 januari 2008 in werking getreden.

Het ministerie wil de initiatieven actief volgen en heeft de inspectie verzocht om toezicht te houden bij de nieuwe initiatieven. De inspectie vindt het belangrijk om bij dit nieuwe zorgaanbod toezicht uit te voeren, omdat de vrijheid van de kinderen wordt beperkt.

Centrale vraag

De inspectie heeft in overleg met het ministerie het toezicht gericht op de voorwaarden voor een veilig behandelingsklimaat voor de kinderen.

De centrale vraag is: *“Zorgt de instelling voor een veilig behandelingsklimaat?”*

Wijze van beoordelen

De inspectie heeft om deze vraag te kunnen beantwoorden een toetsings- en beoordelingskader opgesteld. Hierin maakt de inspectie concreet waaraan zij afmeet of de instelling voldoet aan wat de inspectie verwacht en hoe de inspectie dit beoordeelt. De inspectie heeft haar verwachtingen en oordeel gebaseerd op de Wet op de jeugdzorg, de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg en de specifieke voorwaarden die VWS heeft gesteld aan het project gesloten behandeling van de Hoenderloo groep.

In het toetsings- en beoordelingskader heeft de inspectie drie aandachtsgebieden met betrekking tot de voorwaarden voor een veilig behandelingsklimaat onderscheiden:

- toezicht op het kind;
- handelwijze bij incidenten;
- behandeling van het kind.

Elk van de aandachtsgebieden is in het beoordelingskader uitgewerkt in criteria en indicatoren.

Leeswijzer

De *inleiding* (hoofdstuk 1) bevat na de aanleiding tot het onderzoek, de centrale vraag, de wijze van beoordelen en de leeswijzer, een beschrijving van de gesloten behandeling bij deze instelling.

In *hoofdstuk 2* toetst de inspectie het toezicht op het kind, de handelwijze bij incidenten en de behandeling van het kind aan de verwachtingen die zij van de gesloten behandeling heeft.

In *hoofdstuk 3* staan het eindoordeel van de inspectie en de aanbevelingen aan de instelling en aan de verantwoordelijke overheid, het ministerie van VWS.

Bijlage 1 bevat het toetsingskader dat de inspectie heeft opgesteld.

Beschrijving van de gesloten behandeling in De Hoenderloo Groep

De Hoenderloo Groep heeft 50 plaatsen gesloten jeugdzorg. Deze zorg wordt in de periode van het onderzoek op de drie locaties van de Hoenderloo Groep in Nederland geboden: voor 18 jongeren is dat in Wezep, in de Glen Mills School, voor 18 à 20 jongeren is dat in Deelen en voor ± 15 in Hoenderloo. Ook zijn er 5 plaatsen gesloten jeugdzorg in India, in het project Valor, gerealiseerd. De inspectie heeft in de uitvoering van haar toezicht de locaties Kop van Deelen en Hoenderloo betrokken.

De Hoenderloo Groep heeft de gesloten jeugdzorg volledig geïntegreerd in haar totale aanbod en wel zodanig dat niet alle medewerkers op uitvoerend en leidinggevend niveau een onderscheid (kunnen) maken in het organiseren en uitvoeren van de hulpverlening. Zo weet niet iedere medewerker van de betreffende groep hoeveel en welke jongeren opgenomen zijn in het kader van gesloten jeugdzorg. In één van de groepen in Deelen zijn 2 van de 10 opgenomen jongeren geplaatst in dit kader, in een andere groep is dit 5 op de 20. De betreffende jongeren zijn allemaal eerder geplaatst geweest in een justitiële jeugdinrichting.

Van een hek om het terrein of deuren die afgesloten worden, is geen sprake. Wel is op iedere voordeur en op de tussendeuren een signaleringssysteem aangebracht. De geslotenheid wordt vormgegeven door de wijze waarop de methodiek (mate van toezicht) wordt uitgevoerd. Bovendien werkt de methode van het verdienen van vrijheid als een drukmiddel om weglopen te voorkomen. De natuurlijke afgelegen situering, met name in Deelen maar ook in Hoenderloo, versterken het gevoel van geslotenheid. De in de Conceptwet opgenomen maatregelen worden grotendeels niet toegepast. De Hoenderloo Groep heeft voor het aanbod gesloten jeugdzorg geen specifiek beleid ontwikkeld. Voor jongeren die in gesloten kader zijn geplaatst en voor jongeren die in een regulier kader zijn geplaatst, geldt hetzelfde regime.

Hoofdstuk 2 Beoordeling van de gesloten behandeling

De paragrafen van dit hoofdstuk zijn gewijd aan *toezicht op het kind, handelwijze bij incidenten en behandeling van het kind*.

Elke paragraaf bevat achtereenvolgens de verwachtingen en het oordeel van de inspectie over dit aspect en de onderbouwing van het oordeel.

De verwachtingen van de inspectie zijn gebaseerd op het toetsings- en beoordelingskader; deze staan in de bijlagen van dit rapport.

2.1 Toezicht op het kind

Verwachtingen en oordeel

De inspectie verwacht	Indicatoren	Beoordeling ¹		
		+	±	-
continu toezicht	overdag dagprogramma / school	✓		
	overdag vrije tijd		✓	
	's nachts		✓	
	back-up	✓		
toegerust persoon	beroepskracht jeugdzorg (relevante scholing en training)	✓		

Onderbouwing van het oordeel

Continu toezicht: toezicht dagprogramma, school en vrije tijd

De mate van toezicht is gekoppeld aan de fase waarin de jongere zich bevindt, die afhankelijk is van zijn/haar gedrag. Zo bevindt de jongere zich in de observatiefase, fase O, op "grijpafstand" van de groepsleiding. Hoe verder in de fasering, hoe geringer het toezicht. Privileges, vrijheden, waaronder het verminderde toezicht, moeten worden verdiend. Door sommige jongeren wordt dit als te streng ervaren: in de eerste fase(n) moet je alles vragen en is er weinig bewegingsvrijheid. Hoewel in de latere fasen sprake is van minder toezicht, is er wel altijd indirect toezicht. Bijvoorbeeld door steekproefsgewijs te checken of een jongere inderdaad op de club aanwezig is. Groepsleiding weet altijd waar een jongere uithangt. Ondanks dat er heel veel toezicht is, is het mogelijk dat zaken aan de aandacht van groepsleiding ontsnappen, bijvoorbeeld tijdens het douchen of bij de soos. In het wijde, open terrein zouden invloeden van buitenaf een rol kunnen spelen bij veiligheidsrisico's.

Overdag, van 07.00 tot 22.00 uur, zijn er altijd (minimaal) twee groepsleiders op de groep. Wanneer zich een incident mocht voordoen waarbij een groepsleider even weg moet, blijft één groepsleider altijd op de groep. Laat de situatie het niet toe, dan blijven de groepsleiders met zijn tweeën op de groep en wordt het incident of de calamiteit met behulp van buurtgroepsleiding of de bereikbaarheidsdienst afgehandeld.

¹ De inspectie merkt hierbij op dat de eisen die in de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg staan niet bij de start van het project aan De Hoenderloo Groep zijn gesteld. Het project is gestart voordat de wetswijziging is ingevoerd.

Continu toezicht: toezicht 's nachts

's Nachts is er toezicht via de slaapdienst van een groepsleider, die de bereikbaarheidsdienst altijd telefonisch kan inschakelen. 's Avonds en soms ook 's nachts wordt gecontroleerd of iedereen op zijn/haar kamer is. Het is bijna niet mogelijk dat jongeren 's nachts bij elkaar op de kamer komen: wanneer een kamerdeur open gaat is dit met een luide klik goed hoorbaar voor de groepsleiding. Toch is het mogelijk om deze geluidssignalering te omzeilen wanneer jongeren dat willen.

Toerusting personeel

Groepsleiding is minimaal MBO (SPW) geschoold. De groepsleiders worden allemaal bij het inwerken in de methodiek, waarin het toezicht houden een heel belangrijk aspect is, getraind. Groepsleiding voelt zich voldoende toegerust om toezicht uit te oefenen. Bovendien maakt de overzichtelijkheid van het gebouw de monitorfunctie gemakkelijk: open en veel glas. Eén groepsleider gaf aan dat een camera op de bovenverdieping het monitoren nog zou kunnen vergemakkelijken: in de promotiefase heeft de jongere namelijk een sleutel van zijn kamer en kan er naartoe wanneer hij/ zij dat wil.

2.2 Handelwijze bij incidenten

Verwachtingen en oordeel

De inspectie verwacht	Indicatoren	Beoordeling²		
		+	±	-
Niveau kind				
vastleggen mogelijke maatregelen	vooraf in hulpverleningsplan (m.u.v. noodsituatie)			✓
toepassing maatregelen	komt overeen met hvp			n.v.t.
evalueren en leren van handelwijze bij incident	toegepaste maatregel is vastgelegd		✓	
	hvp wordt zonodig nav incident(en) gewijzigd		n.v.t	
Niveau organisatie				
toegeruste beroepskracht	beroepskracht jeugdzorg (relevante scholing en training)	✓		
	scholing / training in de toepassing van maatregelen	✓		
evalueren en leren van handelwijze bij incidenten	instelling registreert systematisch de incidenten			✓
	instelling analyseert systematisch de incidenten			✓
	instelling stelt zonodig bij nav analyse incidenten			✓

² De inspectie merkt hierbij op dat de eisen die in de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg staan niet bij de start van het project aan De Hoenderloo Groep zijn gesteld. Het project is gestart voordat de wetswijziging is ingevoerd.

Onderbouwing van het oordeel

Hulpverleningsplan: mogelijke toepassing van maatregelen

In het hulpverleningsplan wordt niet structureel informatie aangetroffen over maatregelen die de instelling mogelijk kan toepassen indien de jeugdige betrokken is bij een incident.

In de uitvoering van de behandeling maakt De Hoenderloo Groep gebruik van de holding als de situatie daarom vraagt. Deze techniek om jeugdigen vast en in bedwang te houden past de groepsleiding toe als de betreffende jeugdige na minimaal één en maximaal twee waarschuwingen zijn gedrag niet volgens de instructies van het personeel aanpast of als hij een bedreiging is voor zichzelf of de ander. Er wordt geen gebruik gemaakt van een specifieke afzonderingsruimte, wel kan de jeugdige voor een time-out in een ruimte geplaatst worden die normaal dienst doet als dojo, een oefenruimte voor sportactiviteiten. In dat geval houdt de groepsleiding de jeugdige voortdurend direct in zicht.

De instelling informeert zowel jeugdigen als gezaghebbenden bij de opname over de mogelijkheid van toepassing van deze maatregelen, maar neemt het niet op in het hulpverleningsplan van elke jeugdige.

Toepassing maatregelen

De maatregelen die De Hoenderloo Groep toepast zijn de holding en de time out. Daarmee handelt de instelling binnen het wettelijk kader van de gesloten jeugdzorg. De toegepaste maatregelen worden nauwelijks opgenomen in de dossiers van de betrokken jeugdige(n): de inspectie heeft in het merendeel van de dossiers geen verantwoording hiervan aangetroffen. Of het hulpverleningsplan “zonodig” naar aanleiding van incidenten is bijgesteld, heeft de inspectie niet kunnen beoordelen. Vandaar de score “n.v.t.”.

De instelling heeft wel verslagen van (het omgaan met) de incidenten voorgelegd die op teamniveau worden vastgelegd en besproken. Uit de verslagen komt naar voren welke omstandigheden geleid hebben tot de toepassing van de maatregel: in de meeste gevallen is sprake van oppositioneel gedrag bij de betrokken jeugdige. De maatregelen zijn toegepast om te voorkomen dat het gedrag van de jeugdige escaleert, wat tot onveilige situaties kan leiden.

Toerusting personeel

Groepsgebonden personeel heeft een sociaal-pedagogische opleiding gevolgd of zit in een scholingstraject. Het pedagogische personeel is voldoende toegerust om maatregelen te treffen. De instelling verzorgt een agressie-regulatie-training (ART), waarin ondermeer de werkwijze en technieken van het toepassen van maatregelen worden geoefend. Van de groepsleiding wordt verwacht dat zij het zogeheten piramide-model beheersen bij het eventueel overgaan tot de toepassing van een holding. Het model schrijft ondermeer voor dat de betrokken groepsleider de jeugdige maximaal twee keer de mogelijkheid geeft om zijn gedrag dusdanig aan te passen dat ingrijpen overbodig wordt. Jeugdigen zijn volledig geïnformeerd over deze handelwijze.

Evalueren en leren

Er is onvoldoende sprake van systematisch, op organisatieniveau, evalueren en leren van de incidenten. De Hoenderloo Groep registreert en evalueert de incidenten op teamniveau. Van een centrale registratie en evaluatie van de incidenten waaruit mogelijk verbeterpunten te halen valt, is geen sprake. De inspectie heeft kennis genomen van de initiatieven van de instelling om dit op korte termijn te realiseren.

2.3 Gesloten behandeling van het kind

Verwachtingen en oordeel

De inspectie verwacht	Indicatoren	Beoordeling³		
		+	±	-
legitimatie verblijf	geldige machtiging		✓	
betrokkenheid gezaghebbende bij besluit tot verblijf	schriftelijke instemming gezaghebbende (NB geldt tot invoering wetswijziging Wjz)			✓
hulpverleningsplan	hvp is voor opname vastgesteld	✓		
	betrokkenheid cliënt bij hvp		✓	
	er worden concrete, meetbare doelen uitgewerkt			✓
vaststellen en toepassing van methodes en beperkingen	er is een gemotiveerde beslissing per kind vastgelegd			✓
vaststellen en toepassing van controlemaatregelen	er is een gemotiveerde beslissing per kind vastgelegd			✓
vaststellen en verlenen van verantwoord verlof	er is een gemotiveerde beslissing per kind vastgelegd			✓

Onderbouwing van het oordeel

Legitimatie verblijf

Aan het verblijf en de behandeling van de jeugdige in de inrichting ligt meestal niet een geldige machtiging ten grondslag. Soms is een machtiging 'plaatsing in een justitiële jeugdinrichting' opgenomen in het cliëntdossier.

Betrokkenheid gezaghebbende

Hoenderloo organiseert de betrokkenheid van ouders en eventueel betrokken (gezins-)voogd bij het nemen van het besluit tot het verblijf, maar legt dit niet altijd vast.

Bij de intake worden gezaghebbenden geïnformeerd over de werkwijze van de instelling en in het format voor het hulpverleningsplan is ruimte gereserveerd om de instemming vast te leggen.

De betrokkenheid wordt echter niet structureel opgenomen in het eerste hulpverleningsplan, waardoor de schriftelijke instemming van ouders en/of (gezins-)voogd niet zichtbaar is.

³ De inspectie merkt hierbij op dat de eisen die in de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg staan niet bij de start van het project aan De Hoenderloo Groep zijn gesteld. Het project is gestart voordat de wetswijziging is ingevoerd.

Hulpverleningsplan dat voldoet aan de eisen

Het hulpverleningsplan van de jeugdige dat de instelling bij opname vaststelt, voldoet niet aan alle eisen. Zowel de jeugdige als de gezaghebbenden wordt gevraagd met het plan in te stemmen. Dit gebeurt slechts marginaal of wordt in elk geval beperkt opgenomen in het hulpverleningsplan. Met name de betrokkenheid van ouders bij de invulling van het plan als het gaat om de keuze van de behandeldoelen blijkt onvoldoende uit de bespreking en bij het vastleggen van het plan.

De doelen die betrekking hebben op de eerste periode van de behandeling zijn gerelateerd aan de fasering van de methodiek en worden doorgaans vastgelegd in termen van kennismaking met de nieuwe leefomgeving en gewinning aan de leefgroep(regels). In het tweede hulpverleningsplan werkt Hoenderloo Groep de doelen wel verder uit, dit gebeurt echter nog niet altijd in concrete meetbare formuleringen. Interne verslagen vanuit de leefgroepen of onderwijs leiden in het tweede hulpverleningsplan niet tot een toespitsing van de individuele werkdoelen die herleidbaar zijn uit de problematiek of de hulpvraag van de jeugdige. Aan de doelen worden geen termijnen gekoppeld, evenmin geeft Hoenderloo Groep aan wie verantwoordelijk is voor de doelrealisatie.

Vaststelling en toepassing van maatregelen/ methoden / beperkingen

De Hoenderloo Groep past, zoals gezegd, de holding en de time-out toe. Verder voert ze incidenteel urinecontroles uit. De instelling maakt echter niet expliciet de keus om van alle (concept)wettelijk toegestane maatregelen en beperkingen in het kader van gesloten jeugdzorg gebruik te maken. Dit is terug te voeren op de wijze waarop De Hoenderloo Groep de gesloten jeugdzorg organiseert en ten uitvoer brengt. Het vastleggen en verantwoorden van de toe te passen/ toegepaste maatregelen in het hulpverleningsplan van de jeugdige gebeurt dan ook nauwelijks. Van de wel toegepaste maatregelen vindt de inspectie evenmin iets terug in het hulpverleningsplan, vandaar de negatieve score van de inspectie.

Vaststelling en verlening van verantwoord verlof

De Hoenderloo Groep verleent de jeugdige verlof onder de verantwoordelijkheid van de gedragswetenschapper die het hulpverleningsplan vaststelt. Gebruikelijk is dat in de eerste fase (3 weken) de jeugdige geen verlof krijgt en daarna eens in de twee weken. De instelling lijkt verschillende werkwijzen voor toekenning van verlof te hanteren. Zo is deze toekenning in de ene groep afhankelijk van het gedrag van de jeugdige en in de andere is dit geen criterium. Wel wordt altijd meegewogen of er geen contra-indicaties in de thuissituaties zijn. Van een gemotiveerde beslissing per jeugdige is geen sprake.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen

3.1 Eindoordeel van de inspectie

Samenvattend oordeelt de inspectie over de vraag “Zorgt de instelling voor een veilig behandelingsklimaat?” als volgt:

De inspectie is deels positief over de wijze waarop De Hoenderloo Groep zorg draagt voor een veilig behandelingsklimaat.

De Hoenderloo Groep:

- ✓ borgt het uitvoeren van toezicht in de zorg aan de jongeren.
- ✓ organiseert de wijze waarop met incidenten moet worden omgegaan, maar door het ontbreken van systematische evaluatie is dit niet geborgd.
- ✓ voert de behandeling van de jeugdige niet systematisch uit.

3.2 Aanbevelingen aan De Hoenderloo Groep

- Communiceer helder met het ministerie over hoe de gesloten jeugdzorg bij De Hoenderloo Groep uitgevoerd dient te worden en de wijze waarop het nu georganiseerd is. Betrek daarbij het feit dat jeugdigen voor de gesloten jeugdzorg, samen in een leefgroep verblijven met jeugdigen die binnen een ander kader geplaatst zijn.
- Continueer de wijze waarop de medewerkers het toezicht op de jongeren uitvoeren.
- Zorg voor systematische evaluatie en zonodig verbeteringen van de handelwijze bij incidenten.
- Draag zorg voor systematisch handelen op grond van een hulpverleningsplan dat recht doet aan het individuele kind dat een gesloten behandeling ondergaat.
- Draag zorg voor een verantwoorde toepassing van de wettelijke bevoegdheden m.b.t. de methodiek, de beperkende en de controlerende maatregelen. Leg waarborgen vast voor het vastleggen en uitvoeren van deze beperkingen die de grondrechten van het kind aantasten.

Aanbevelingen van de inspectie aan het programmaministerie voor Jeugd en Gezin

- Maak de verwachtingen en voorwaarden waaraan de instelling moet voldoen bij het realiseren van gesloten jeugdzorg helder en stem deze af met de instellingen.
- Zie erop toe dat De Hoenderloo Groep de gewenste verbeteringen binnen een vastgestelde termijn realiseert.

Bijlage 1 - Toetsingskader toezicht gesloten behandeling jeugdzorg

Samenvatting toetsingskader

Toezicht op het kind

Verwachtingen vanuit de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *De voorzieningen en instructies van het personeel zijn zodanig dat het kind continu onder persoonlijk dan wel technisch toezicht staat van een voldoende toegeruste beroepskracht.*

Handelwijze bij incidenten

Verwachtingen vanuit de Wet op de jeugdzorg:

- *De instelling evalueert en verbetert in de praktijk de handelwijze.*

Verwachtingen vanuit de specifieke voorwaarden van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin en de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *Het hulpverleningsplan beschrijft welke van de wettelijk toegestane vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen worden toegepast en in welke gevallen;*
- *De toegepaste maatregelen zijn vastgelegd in het dossier van de betrokken jeugdige;*
- *Maatregelen worden alleen toegepast als ze in het hulpverleningsplan zijn opgenomen, noodsituaties uitgezonderd;*

Verwachtingen vanuit de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *Het hulpverleningsplan beschrijft gedurende welke termijn elk van de wettelijk toegestane vrijheidsbeperkende maatregelen kan worden toegepast;*
- *Maatregelen worden alleen toegepast in de gevallen die de wet noemt; de toegepaste maatregelen komen overeen met de wet;*
- *Het personeel is voldoende toegerust om vrijheidsbeperkende maatregelen verantwoord toe te passen.*

Gesloten behandeling

Verwachtingen vanuit de specifieke voorwaarden van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin en de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *Voor elk kind is er een geldige machtiging of voorlopige machtiging van de kinderrechter;*

Verwachtingen vanuit de specifieke voorwaarden van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin:

- *Instemming met de opnemings en het verblijf door de gezaghebbende of een onder toezichtstelling;*

Verwachtingen vanuit de specifieke voorwaarden van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin, de Wet op de jeugdzorg en de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *Voor elk kind een hulpverleningsplan dat voldoet aan de wettelijke eisen;*

Verwachtingen vanuit de Wet op de jeugdzorg:

- *Het kind is betrokken bij opstellen van het hulpverleningsplan en bekend met zijn hulpverleningsplan; een verslag van overleg over het hulpverleningsplan met gezaghebbende;*

Verwachtingen vanuit de concept wetswijziging Wet op de jeugdzorg:

- *Instemming met de maatregelen in het hulpverleningsplan door een gedragswetenschapper;*
- *Beleid om af te wegen welke maatregelen, methoden en beperkingen bij het kind nodig zijn en zorgvuldige toepassing hiervan;*
- *Behandeling tegen de wil van het kind of de gezaghebbende gebeurt rechtmatig;*
- *Beperkingen in communicatie naar buiten of bezoek worden alleen toegepast als dit nodig is om te voorkomen dat het met het verblijf beoogde doel wordt tegengewerkt;*
- *Inschatting of verlot verantwoord is en of jeugdige voorwaarden zal naleven; instemming met het verlot door een gedragswetenschapper van de aangewezen categorie.*